

підходи до діагностики, терапії, профілактики та реабілітації в сучасній наркології» (номер державної реєстрації 0114U000515).

Був досліджений контингент наркологічного стаціонару суцільним невибіркоким методом та таргетним анкетним скануванням наявності синдрому позиційного здавлення в анамнезі та можливих остаточних його ознак на момент обстеження. Встановлено, що серед контингенту алкогольта наркозалежних пацієнтів однією з провідних причин тривалого (понад однієї години) перебування в неприродних позах і наступного гострого формування клініки синдрому позиційного здавлення є середньо-важкі форми сп'яніння психоактивними речовинами (алкоголь, наркотики, лікарські препарати). По суті це було отруєння алкоголем або наркотичними речовинами.

Діагностичною ознакою СПЗ є феномен дозозалежності: як правило це доза алкоголю або наркотику, яка спричиняє у пацієнта звичні для нього палімпсести й амнезії. Анамнестичні дані свідчили про те, що клінічний регістр ступеня тяжкості СПЗ варіює від легкого (субклінічного, ларвірованого, латентного, коли за хірургічною допомогою пацієнти не зверталися, далі зловживали алкоголем, наркотиками, або мотивовано надходили безпосередньо в наркологічний стаціонар) до середнього та тяжкого з відповідними наслідками щодо здоров'я, що добре відомо та описано в хірургічній літературі. Щодо цієї проблеми, то можна констатувати наявний постулат: в хірургії не завжди ідентифікують наркологічні проблеми у цих пацієнтів, а в наркології, навпаки, не завжди актуально використовують компетенцію хірургів.

В роботі обґрунтовуються нові інтегровані підходи до детоксикаційної терапії, запропоновані дидактичні підходи до імплементації нового розділу до навчальних планів і програм післядипломної підготовки лікарів-наркологів. Запропонована ілюстративна класифікація алкогольних поз.

УДК 616.89-008.441.3+616.89-008.1-02-092

Тарасов О. В.

Запорожский государственный медицинский университет (г. Запорожье)

К вопросу эволюции аддиктологического статуса потребителей синтетических каннабиноидов

Начавшаяся в последнее десятилетие смена дисциплинарной парадигмы наркологии от традиционного рефлекторно-физиологического к аддиктологическому ракурсу рассмотрения проблемы зависимости во многом детерминирована трансформацией информационной среды и, как следствие, клинических форм зависимости.

В актуальных условиях следует говорить об аддиктологической клинике, где классические формы зависимости, сопряженные с употреблением психоактивных веществ (ПАВ), замещаются или сосуществуют с обширным классом поведенческих аддикций, формируя особый модус коморбидности, где аддиктивная модель поведения лежит в основе формирования аддиктивно-центрированных сообществ.

Так, резкое повышение употребления синтетических каннабиноидов, в частности — курительных смесей под брендом «Spice» (растительное сырье, пропитанное высокоактивными химическими агентами CP 47,497, JWH-018 и их гомологами), начавшееся на территории Украины в 2006—2008 годах, после их делегитимизации обернулось изменением социальных характеристик контингента потребителей.

Вызывая протрагированные шизофреноформные психотические состояния галлюцинаторно-параноидной структуры с выраженным психомоторным компонентом в инициальном периоде у лиц с благополучным анамнезом в возрасте 18—25 лет, данный класс ПАВ поставил перед клинической психиатрией дилемму дифференциации дебюта эндогенного процесса и полиморфного психотического состояния вследствие приема ПАВ.

Утрата фиктивной легитимности синтетическими каннабиноидами повлекла за собой отказ зависимых лиц от их употребления в пользу более доступных и обладающих прогнозируемыми побочными эффектами естественных форм тетрагидроканнабинола. Уйдя из арсенала «уличных наркотиков», синтетические каннабиноиды в периоде 2008—2013 годов распространялись преимущественно среди членов анонимизированных интернет-сообществ, использовавших защищенные интернет-площадки, такие как «Silk-road».

В данном периоде преимущественный контингент госпитализируемых в наркологический стационар в состоянии интоксикации синтетическими каннабиноидами был представлен лицами, использующими интернет в качестве коммуникативной среды, — студентами высших учебных заведений и работающими в сфере интернет-технологий, страдавших интернет-зависимостью, по данным Internet-UDIT тестирования (И. В. Линский, 2009).

В рамках указанного периода происходит развитие интернет-инфраструктуры транспортировки и доставки потребителю синтетических каннабиноидов, «Spice» вновь становятся уличным наркотиком, распространяясь в среде школьников, как наиболее активных интренет-пользователей, обращающихся уже не напрямую к торговым площадкам, но к посредникам, представленным в сообществах социальных сетей и анонимизированных форумов.

УДК 616.89-008.441.13»312»

Фітькало О., Павлусів Т.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького;

Львівський наркологічний диспансер (м. Львів)

Алкоголізм та реальність

Сьогодні вже треба не говорити про алкоголізм як фатальну реальність, а кричати потрібно про страшну епідемію з її наслідками: 90 % випадків хуліганства та зґвалтувань пов'язані зі сп'янінням, понад 50 % побутових вбивств здійснюється у стані алкогольного сп'яніння, 50—60 % всіх розлучень пов'язано з пияцтвом одного з подружжя, керування транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння серед причин скоєння ДТП посідає третє місце. Порівняно з 2015 роком кількість ДТП у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння збільшилась на 7 %, а кількість людей, що загинули, на 14,4 %. Кількість травмованих в результаті автопригод збільшилась на 7,5 %, від алкогольного отруєння в нашій державі щороку помирає близько 8 тисяч осіб, близько 1300 осіб на 100 тисяч населення перебувають на диспансерному нагляді через окремі психічні розлади, що пов'язані із вживанням алкоголю. Соматична патологія пов'язана із зловживанням алкоголю — 33 % хворих на рак стравоходу хворіє на алкоголізм, на епілепсію страждають 27,4 % алкоголіків, на рак ротової порожнини — 25 %, зловживання алкоголем входить у трійку найпоширеніших причин інвалідизації населення. Беручи до уваги результати дослідження ВООЗ «європейське опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотиків» (ESPAD)